

Torre Oms

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Parròquia de Salelles
Emplaçament	Ctra. vella d'Igualada (C-37 z), al km. 90 camí en direcció a Salelles, uns 700 m.
Alçada:	292

Coordenades:

Latitud:	41.7012
Longitud:	1.7884
UTM Est (X):	399189
UTM Nord (Y):	4617311

Classificació

Número de fitxa	08098-350
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Medieval Modern
Segle	XV-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Catàleg de masies (núm. 086)
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08097A002000340000EW
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 04/02/2016 - 01:00

Descripció

Torre residencial d'estil clàssic acadèmic construïda al final del segle XIX en substitució d'un antic mas que, en aquell moment, va quedar parcialment adossat a la nova construcció. Segons informació oral, l'edifici és obra del mateix propietari de la casa, Ignasi Oms i March. El conjunt inclou el cos residencial, envoltat per un pati perimetral tancat dins un reixat i, al costat nord, les restes de l'antic mas. Fora del tancat, a ponent, resten alguns coberts i el que havia estat el jardí. La casa és una construcció de planta rectangular (però gairebé quadrada) rematada amb una torre central. Disposa de planta baixa més un pis i golfes, amb una gran planta semisoterrània que s'estén sota el pati davanter. La coberta és a tres vessants que conflueixen en la torre central, de planta quadrada, mentre que la part davantera és rematada per una àmplia terrassa superior. Les tres façanes visibles de la casa obeeixen a un mateix esquema compositiu, d'estil acadèmic més o menys clàssic. La façana de migdia, on hi ha el portal principal, es distribueix en set eixos d'obertures simètriques. Al primer nivell hi trobem finestres reixades rematades amb arc escarser, amb un portal central decorat amb un escut de pedra sobre l'arc. Al segon nivell les finestres són rectangulars, amb una terrassa porxada que ocupa els tres eixos centrals. I el nivell de les golfes és ocupat per finestres més petites. Les dues façanes restants (a llevant i ponent) segueixen el mateix esquema però amb quatre eixos d'obertures. En ambdós casos s'ha afegit modernament una balconada al primer pis. Davant de la façana principal el pati davanter és més ample i s'assenta sobre una sòlida construcció que forma una mena de basament sobre el qual s'aixeca la casa. El mur frontal d'aquesta planta semisoterrània presenta també una composició perfectament simètrica, amb 11 obertures emmarcades amb maó. El seu interior era ocupat per un celler de nova construcció i posteriorment va tenir altres usos. En diferents punts del tancat que delimita el pati es conserva una interessant reixa de ferro forjat, molt treballada a la porta d'entrada. Pel que fa a l'interior de la casa, conserva molt bé la tipologia constructiva originària. També conserva un pou i dues cisternes que recullen l'aigua de la pluja.

Parcialment adossat al costat nord es conserva part de l'antic mas, el qual ha quedat molt desdibuixat i, probablement, fou escapçat quan es va aixecar la nova casa. En queda un petit cos de planta quadrada i, al costat, diverses construccions amb tines, moltes de les quals, però, foren construïdes ja al segle XIX. En aquest sector hi ha una gran rampa que conduïa a la part alta de les tines per poder abocar el raïm. En total hi ha unes 15 tines, la majoria en aquest sector. Fora del tancat de la casa s'aixequen dos coberts de pedra aïllats. Una mica més a ponent són visibles encara les traces de l'antic jardí recreatiu que, en la seva època d'esplendor, complementava la torre. Diversos pins dibuixen un espai circular al centre del qual hi havia una bassa. En un extrem es conserva un pou fet de maó, que és anterior al jardí, i una glorieta d'inspiració gaudiniana, que es pot atribuir a l'arquitecte Ignasi Oms i Ponsa, el principal representant del modernisme a Manresa. Al sud del recinte queda la traça de l'antic camí que comunicava la Torre amb el nucli de Salelles, entrant al poble per cal Genovès.

Observacions:

Inscripció al portal principal de la casa: 1883.

A la reixa del portal de la tanca est: 1887.

Informació oral facilitada per Josep M. Oms Cornet.

Història

Aquest mas ja apareix documentat a les darreries del segle XV. En el fogatge de 1553 consta com a hereu Joan Torra del Padró. El seu fill Onofre es casà el 1611 amb Anna Quingles, de Calders. Entorn de 1720 Pere Martí Llanes va comprar el mas. Els Llanes eren una família de paraires de Manresa, i aleshores el mas era habitat per un masover. L'hereu fou Narcís Llanes. Aquest va tenir un filla, que es casà amb Ignasi Soler. D'aquest matrimoni nasqué una filla, Teresa Soler, que es casà amb Josep March. Els March eren fabricants de panyos. Del matrimoni en nasqué una filla: teresa March Soler, que es casà amb Ignasi Oms. Els Oms eren una família de Manresa. En aquest moment els March Soler eren propietaris també del mas

Casanoves. El següent hereu, ja cap a finals del segle XIX, va ser Ignasi Oms i March. Aleshores la finca tenia 135,3 quarteres de terra, amb quatre parcers. Era doncs, un dels principals masos de la parròquia de Salelles. Ignasi Oms era cosí del prohom manresà Ignasi Oms i de Prat, fundador de la Caixa d'Estalvis de Manresa. Entorn de 1883 Ignasi Oms i March va impulsar una reforma radical del mas tot construint de nova planta el gran casal que avui es pot veure, i va deixar adossada una part de l'antiga masia. La nova casa es va concebre com una elegant torre burgesa equipada posteriorment amb un interessant jardí. Segons informació oral, el projecte de la casa va anar a càrrec del mateix Ignasi Oms i March, que treballava en temes de construcció. Segons sembla, va ser una de les primeres construccions del Bages on es van utilitzar bigues de ferro, en aquest cas importades d'Amèrica.

Ignasi Oms i March es casà amb Anna Rovís Vila, de Santpedor. El seu hereu va ser Josep Oms i Rovís, que va ser durant uns anys alcalde accidental de Manresa i, entre 1908 i 1913, president de la Creu Roja d'aquesta ciutat. Entorn de 1887 Oms i Rovís s'encarregà de finalitzar les obres de la casa, construï el tancat que l'envolta i també el jardí. A la zona del jardí ja hi havia prèviament un pou que, en un moment donat, es va acondicionar amb un molí de vent. També hi havia un forn de totxos o teuleria, sobre el qual s'hi va bastir la glorieta. Josep Oms i Rovís sembla que era cosí d'Ignasi Oms i Ponsa, considerat el màxim exponent del modernisme a Manresa. Oms i Ponsa va ser molt probablement l'autor de la glorieta del jardí. D'altra banda, Josep Oms i Rovís va ser un gran impulsor de la viticultura a la seva finca. Va crear diverses marques de vins amb les quals va guanyar premis internacionals a París i Brussel·les. També va habilitar un complex vitivinícol al voltant de la casa, amb unes 15 tines en total i un nou celler construït sota el pati. Una bona part de les tines estaven numerades i corresponien a diferents parcers. Aquestes instal·lacions es poden considerar un antecedent en petit de la futura Cooperativa de Salelles, fundada l'any 1926 i de la qual Josep Oms i Rovís en fou l'avalador i un dels principals promotors. Probablement a finals del segle XIX els propietaris de la casa havien fet construir també una sínia vora la riera de Guardiola que encara es conserva parcialment. La sínia ara moguda per un molí de vent i servia per regar els horts que la casa tenia en aquesta zona. Al llarg del segle XX la família Oms ha mantingut la propietat de la Torre, utilitzada com a casa d'estiueig, mentre que a la planta baixa hi habitaven uns masovers. Durant els darrers anys foren la família Freixes Vives, molt vinculats a Salelles (FARGAS, 2012: 27). El fill de Josep Oms i Rovís fou Xavier Oms Gasol, i el fill d'aquest Josep M. Oms Cornet (l'actual propietari) que pels volts de 1974 es traslladà a la Torre Oms com a primera residència. En tot aquest temps la Torre pràcticament no s'ha modificat i ha pogut conservar la seva fesomia originària.

Bibliografia

- CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, p. 26.
- Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 086).
- FARGAS MORERA, Fèlix (2012). Salelles, 1000 anys de fets i esforç, treball i creixement de la seva parròquia, p. 27.
- FERRER ALÒS, Llorenç (2001). Tot per a tots. El Celler Cooperatiu de Salelles. 75 anys (1926 - 2001). Celler Cooperatiu de Salelles, Manresa, p. 5.
- LACUESTA CONTERERAS, Raquel (2009). Ignasi Oms i Ponsa, arquitecte. Col·legi d'Arquitectes de la Catalunya Central (COAC), Manresa, p. 168, 266.
- PIÑERO SUBIRANA, Jordi (1998). Creu Roja a Manresa. Un segle d'història. Angle Editorial, Manresa, p. 43-44.

